

UAB „ŠIRVINTŲ VANDENYS“
PROJEKTO „GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO
SISTEMŲ RENOVAVIMAS IR PLĖTRA ŠIRVINTŲ RAJONE (MUSNINKUOSE IR
GELVONUOSE)“
VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016-09-21 Nr. VP-1.8

Širvintos

Posėdis įvyko 2016 m. rugsėjo 21 d. 10.00 val.

Komisijos pirmininkė: Danguolė Palkevičienė, juristė, viešųjų pirkimų specialistė.

Posėdžio sekretorė: Lina Dambrauskienė, sekretorė.

Komisijos nariai: Vladimiras Gudačius, vyr. inžinierius; Kęstutis Vaškevičius, direktorius;
Janina Masiulionienė, vyr. buhalterė.

Darbotvarkė:

1. Dėl Projekto „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Širvintų rajone (Musninkuose ir Gelvonuose)“ pirkimo „Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų tiesimo bei nuotekų valymo įrenginių statybos Musninkuose darbų pirkimas (FIDIC „Geltonoji“ knyga)“ tiekėjų klausimų ir pasiūlymų nagrinėjimo.

1. SVARSTYTA. Projekto „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Širvintų rajone (Musninkuose ir Gelvonuose)“ pirkimo „Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų tiesimo bei nuotekų valymo įrenginių statybos Musninkuose darbų pirkimas (FIDIC „Geltonoji“ knyga)“ tiekėjų klausimų ir pasiūlymų nagrinėjimas.

D. Palkevičienė komisijos nariams pranešė, kad 2016-09-19 14 val. 46 min. CVP IS priemonėmis buvo gautas tiekėjo klausimas (klausimas Nr. 1) dėl kvalifikacinės atrankos kriterijų (pranešimo Nr. 4598622).

Komisijos nariai susipažįsta su pateiktu klausimu Nr. 1:

Laba diena,

Įvertinus pateikto pirkimo sąlygas, pastebėjome, kad Pirkimo sąlygų 13.5 punkte nustatyti kvalifikacinės atrankos kriterijai, dėl kurių nustatymo yra pasisakiusi Viešųjų pirkimų tarnyba savo 2016 m. rugpjūčio 1 d. informaciniame pranešime „Ribotas konkursas – tik gerai apgalvojus“, kuriame nurodyta, kad „Perkančiosios organizacijos, nustatydamos tiekėjų kvalifikacinės atrankos kriterijus bei tvarką, turi įsivertinti realių jų įtaką viešojo pirkimo sutarties vykdymui ir nustatyti šių kriterijų reikšmių maksimalias ribas, už kurias duodami balai, kartu nurodydama, kad šias ribas viršijanti tiekėjo patirtis ir (ar) pajėgumai nevertinami ir balai už tai neskiriami.“ Pažymėtina, kad siekdamas laimėti kvalifikacinę atranką, tiekėjas yra priverstas jungtis į didesnės ūkio subjektų grupes nei reikalinga pirkimo tikslui pasiekti, ir nors pirkimo sutartį būtų pajėgus atlikti vienas arba du savo patirtį ir resursus apjungę ūkio subjektai, norėdami laimėti kvalifikacinę atranką jie yra priversti prisijungti papildomus partnerius, vien dėl didesnės tikimybės būti pakviestiems pateikti pasiūlymus. O toks jungimasis daro įtaką planuojamo pateikti pasiūlymo kainai ir racionaliam lėšų panaudojimui, dėl to nukenčia ne tik tiekėjas, bet ir viešasis interesas, kadangi pirkimas vykdomas valstybės lėšomis. Atsižvelgiant į tai, prašome nustatyti kvalifikacinių atrankos kriterijų maksimalias vertinimo reikšmes.

Taip pat pažymėtina, kad perkančioji organizacija yra nustatiusi minimalius kvalifikacinius reikalavimus, kuriuos, perkančiosios organizacijos nuomone, atitinkantis tiekėjas, bus pajėgus įvykdyti sutartį. Dėl to 13.9. punkte nustatyta sąlyga, jog "Pasiūlymus kviečiami pateikti **3 (trys) tiekėjai**, kurie surinko aukščiausią kvalifikacinės atrankos įvertinimą" konkurenciją riboja daugiau nei to reikia Pirkimo tikslo pasiekimui. Atsižvelgiant į tai, jog bus nustatytos maksimalios vertinimo reikšmės, prašome pakoreguoti 13.9. punktą, nurodant, kad visi tiekėjai surinkę maksimalų balų skaičių yra kviečiami pateikti pasiūlymus.

D. Palkevičienė komisijos nariams pranešė, kad 2016-09-20 13 val. 08 min. CVP IS priemonėmis buvo gautas tiekėjo klausimas-pasiūlymas (klausimas Nr. 2) dėl konkurso sąlygų (pranešimo Nr. 4601732).

Komisijos nariai susipažįsta su pateiktu klausimu Nr. 2:

2016-08-02 Viešųjų pirkimų tarnyba (VPT) adresu: vpt.lrv.lt/lt/news/view_item/id.1246#_ftnref1 paskelbė rekomendacijas dėl Riboto konkurso. Pagal šias rekomendacijas **Atviras konkursas turėtų būti pirmasis pasirinkimas renkantis pirkimo būdą**, ypač statybų sektoriuje. **Tuo tarpu ribotas konkursas turėtų būti organizuojamas tik gerai apgalvojus jo tikslus, rekomenduoja Viešųjų pirkimų tarnyba (VPT)**. Pagal šias rekomendacijas Perkančiosios organizacijos, nustatydamos tiekėjų kvalifikacinės atrankos kriterijus bei tvarką, turi įsivertinti realią jų įtaką viešojo pirkimo sutarties vykdymui ir nustatyti **šių kriterijų reikšmių maksimalias ribas**, už kurias duodami balai, kartu nurodant, kad šias ribas viršijanti tiekėjo patirtis ir (ar) pajėgumai nevertinami ir balai už tai neskiriami:

1. Remiantis šiomis rekomendacijomis ir pateiktu pavyzdžiu prašome nustatyti kriterijų maksimalias reikšmes, atsižvelgiant į perkamo objekto apimtys.
2. Prašome paaiškinti kuo Tiekėjas1 bus pranašesnis už Tiekėją 2 jei jis nepateks į išrinktųjų trejetuką vien dėl to, kad atliko vienu ar dviem vandens tiekimo ir/ar nuotekų lauko komunalinių tinklų, nuotekų valyklų statinių, hidrotechnikos statinių (vandenviečių statiniai ir nusosdintuvai) statybos darbų sutarčių mažiau kriterijus (P2) arba jo apyvartą keliais procentais mažesnė negu kito tiekėjo.
3. Remianti VPT pateiktomis rekomendacijomis prašome atsisakyti riboto konkurso organizavimo būdo ir pasirinkti atvirą konkursą renkantis pirkimo būdą.

Komisijos nariai elektroniniu paštu kreipiasi į pirkimo dokumentų rengėjus ir prašo pasiūlyti atsakymo į tiekėjų klausimą-pasiūlymą formuluotę.

Pirkimo dokumentų rengėjai pateikia argumentuotus atsakymus į tiekėjų klausimus-pasiūlymus (Priedama). VI. Gudačius siūlo vadovaujantis šiais išaiškinimais, suformuluoti tokius atsakymus tiekėjams:

CVP IS susirašinėjimo priemonėmis Perkančioji organizacija 2016 m. rugsėjo 19 d. ir 2016 m. rugsėjo 20 d. gavo tiekėjų klausimus. Iš esmės abu tiekėjų paklausimai bei juose formuluojami prašymai yra analogiški. Tiekėjai prašo, **pirma**, nustatyti kvalifikacinių atrankos kriterijų maksimalias vertinimo reikšmes, **antra**, atsisakyti riboto konkurso organizavimo būdo ir pasirinkti atvirą konkursą.

Tokias išvadas tiekėjai daro vadovaudamiesi 2016 m. rugpjūčio 1 d. Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) paskelbta vieša konsultacija „Dėl riboto konkurso būdo pasirinkimo tikslingumo ir tiekėjų kvalifikacinės atrankos“ (toliau – **Konsultacija**) ir joje išdėstytais argumentais, **ties dėl pirkimo būdo pasirinkimo, tiek dėl maksimalių kvalifikacinės atrankos kriterijų ribų, kurias viršijus tiekėjams būtų skiriamas maksimalus balų skaičius**.

Perkančioji organizacija, išnagrinėjusi tiekėjų klausimus, teikia atsakymą į tiekėjų klausimus žemiau nurodytais motyvais ir argumentais ir **netenkina tiekėjų formuluojamų prašymų, tiek dėl**

pirkimo būdo pasirinkimo, tiek dėl maksimalių kvalifikacinės atrankos kriterijų ribų, kurias viršijus tiekėjams būtų skiriamas maksimalus balų skaičius.

Dėl Perkančiosios organizacijos teisės pasirinkti supaprastinto riboto konkurso pirkimo būdą.

Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 42 str. 1 dalis **nustato būdus**, kuriais perkančiosios organizacijos gali vykdyti joms reikalingų prekių, paslaugų ar darbų pirkimus. VPĮ išskiria tokius pagrindinius pirkimo būdus: 1) atviras konkursas; 2) **ribotas konkursas**; 3) konkurencinis dialogas; 4) skelbiamos ir neskelbiamos derybos;

Komentuojamo straipsnio 2 dalis **nustato atvejus, kada perkančioji organizacija gali vykdyti pirkimą vienu iš komentuojamo straipsnio 1 dalyje nustatytų būdų**, kas atitinka Direktyvos 2004/18/EB 28 str. nuostatas. Taigi, pagal VPĮ 42 str. 2 dalį „Perkančioji organizacija pirkimą gali atlikti:

- 1) Atviro ar riboto konkurso būdu – visais atvejais. Tai pagrindiniai pirkimo būdai;
- 2) Konkurencinio dialogo būdu – esant šios įstatymo 50 str. nustatytoms sąlygoms;
- 3) Skelbiamų derybų būdu – esant šios įstatymo 55 str. nustatytoms sąlygoms;
- 4) Neskelbiamų derybų būdu – esant šio įstatymo 56 str. nustatytoms sąlygoms;“

Taigi, kaip nurodyta ir Viešųjų pirkimų įstatymo komentaro (http://www.ukmin.lt/uploads/documents/Viesieji%20pirkimai/121030_VPI_III_skyriu_komentaras_fn.pdf) (toliau – VPĮ Komentaras) 42 str. komentuojamojoje dalyje (348 puslapis), „Perkančioji organizacija turi teisę vykdyti pirkimą atviro ar riboto konkurso būdu visais atvejais. Atviras arba ribotas konkursas laikomi įprastiniu viešųjų pirkimų būdu, kadangi tai yra patys skaidriausi ir atviriausi pirkimo būdai, nes visi norintys juose dalyvauti tiekėjai turi teisę pateikti paraiškas ir/ar pasiūlymus pagal iš anksto visiems žinomas ir visiems vienodas pirkimo sąlygas“.

Taigi, Perkančioji organizacija, pasirinkdama būtent ribotą konkurso būdą nepažeidė jokių VPĮ normų, priešingai, tinkamai taikė VPĮ 42 str., todėl pripažintina, jog VPĮ 42 str. 2 dalies normos turinys aiškiai ir nedviprasmiškai suponuoja Perkančiosios organizacijos teisę visais atvejais nevaržomai pasirinkti atviro ar riboto konkurso pirkimo būdus ir realizuodama šia teisę per se nepažeidžia imperatyvių viešųjų pirkimų principų.

Tai suponuoja, kad perkančioji organizacija, esant VPĮ nustatytoms sąlygoms, turi diskrecijos teisę pasirinkti pirkimo būdą – konkurencinį dialogą, derybas arba atvirą ar ribotą konkursą. Tai patvirtina ir Teisingumo Teismas, nurodęs, kad pagal Direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB perkančioji organizacija turi tam tikrą pirkimo būdo pasirinkimo laisvę ir tik paskelbusios apie pirkimą tam tikru būdu privalo iki pat pirkimo sutarties sudarymo laikytis tam pirkimo būdui taikomų taisyklių (Teisingumo teismo 1996 m. balandžio 25 d. sprendimas byloje Nr. C-87/94, Komisija prieš Belgiją (Walloon buses), Rink [1996] I-02043,34 ir 35 pastraipos).

Šiuo konkrečiu atveju, Perkančioji organizacija vykdo supaprastintą pirkimą, kuris, vadovaujantis VPĮ 85 str. 2 d., turi būti atliekamas pagal perkančiosios organizacijos patvirtintas taisykles. Uždarosios akcinės bendrovės Širvintų vandenys supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, 2016 m. balandžio 14 d. patvirtintų UAB „Širvintų vandenys“ direktoriaus įsakymu Nr. 7 (toliau – **Supaprastintų pirkimų taisyklės**) 17 punkto 3 dalimi, kuri yra analogiška VPĮ 42 str. 2 d. normai, suteikia Perkančiajai organizacijai teisę pirkimą supaprastinto atviro, supaprastinto riboto konkurso, supaprastintų skelbiamų derybų būdu vykdyti **visais atvejais**.

Todėl ginčydami ar kvestionuodami Perkančiosios organizacijos teisę vykdyti Pirkimą supaprastinto riboto konkurso būdu, tiekėjai iš esmės kvestionuoja ne Perkančiosios organizacijos veiksmų, bet įstatymo nuostatas, suteikiančias tiekėjui teisę pasirinkti riboto konkurso būdą visais atvejais (VPĮ 42 str. 2 d., Supaprastintų taisyklių 17 p. 3 d.) teisėtumą. Pažymėtina, jog imperatyvus VPĮ normų pobūdis preziumuoja Perkančiosios organizacijos sprendimų, atitinkančių VPĮ nustatytus reikalavimus, teisėtumą, todėl neįrodžius kitaip, pripažintina, jog Perkančiosios organizacijos teisėtas elgesys, realizuojant jo diskrecijos teisę pasirinkti supaprastinto riboto

konkurso pirkimo būdą, negali būti pripažintas pažeidžiančiu viešųjų pirkimų principus, o Konkurso sąlygos pasirinkus šį būdą – pripažintos neteisėtomis.

Taip pat atkreipiame tiekėjų dėmesį, jog VPT Konsultacija, kuria išskirtinai remiasi tiekėjai, yra **rekomenduojamojo pobūdžio**, įgyvendinant VPĮ 82 str. 1 d. 4 p. įtvirtintą VPT funkciją teikti metodinę pagalbą, rengti VPĮ įgyvendinti reikalingas rekomendacijas, nustatyti gaires, **teismų praktikoje naudojamas kaip papildomas teisės šaltinis. Taigi Konsultacija yra laikyta išvestiniu teisės šaltiniu jas lyginant su VPĮ.** Be to, atkreipiamas tiekėjų dėmesys į VPĮ ir VPT teisės aktų tarpusavio taikymą pagal teisės normų hierarchijos taisykles, **paaiškiname, jog esant VPĮ ir rekomendacijų prieštaravimams, šie turi būti sprendžiami įstatymo taikymo naudai** (2013 m. gruodžio 3 d. Viešųjų pirkimų reglamentavimo ir teismų praktikos apžvalga II, Nr. AC-9-1).

Taigi tiekėjų argumentai, kad jog Perkančiosios organizacijos vykdomo Konkurso sąlygos neatitinka VPĮ 3 str. 1 d. įtvirtintų principų bei to paties straipsnio 2 d. nustatytų tikslų vien todėl, kad nebuvo atsižvelgta į VPT pateiktą Konsultaciją, yra visiškai atmestini, kaip nepagrįsti.

Dėl maksimalių kvalifikacinės atrankos kriterijų ribų, kurias viršijus tiekėjams būtų skiriamas maksimalus balų skaičius

Tiekėjų vertinimu, Perkančiosios organizacijos Pirkimo sąlygų 13.5 punkte nustatytais kvalifikacinės atrankos kriterijais ribojama potencialių, pirkimo sutartį gebančių įvykdyti rinkos dalyvių konkurencija daugiau nei to reikia Pirkimo tikslui pasiekti, kadangi atrankos kriterijai neturi maksimalių ribų, kurias pasiekusiam tiekėjui būtų suteiktas maksimalus balų skaičius. Tiekėjai nurodo, jog Konkurso sąlygose nustatyti tiekėjų kvalifikacinės atrankos kriterijai prieštarauja VPT Konsultacijai dėl ko prašo pakeisti Konkurso sąlygas vadovaujantis VPT Konsultacija.

Perkančioji organizacija nesutinka su tokiu Konkurso sąlygose nustatytu kvalifikacinės atrankos kriterijų vertinimu ir pažymi, jog kvalifikacinės atrankos kriterijų paskirtis – užtikrinti realią tiekėjų konkurenciją. Nesunku įsitikinti, kad labiau pagrįsta būtų priešinga išvada – būtent apribojus kvalifikacinės atrankos kriterijų vertinamąsias reikšmes (nustatčius jų maksimalias ribas, kurias viršijus papildomi balai neskiriami), gali būti dirbtinai ribojama reali tiekėjų konkurencija. Tokią išvadą nesunkiai galima pagrįsti sumodeliavus galimus kvalifikacinės atrankos scenarijus esant nustatytoms kvalifikacinės atrankos kriterijų maksimalioms riboms.

Apribojus kvalifikacinės atrankos kriterijų vertinamąsias reikšmes sudaromos sąlygos skirtingos kvalifikacijos tiekėjus įvertinti vienodu maksimaliu balu. Tuo atveju, jeigu vienodais maksimaliais kvalifikacijos balais įvertintų tiekėjų skaičius bus lygus arba mažesnis už kviečiamų pateikti pasiūlymus tiekėjų skaičius (būtent toks kvalifikacinės atrankos taikymo pavyzdys pateiktas tiekėjų minimoje VPT Konsultacijoje), akivaizdu, kad pasiūlymus pateikti bus kviečiami aukščiausią kvalifikaciją turintys tiekėjai, t.y. – nepriklausomai nuo to, bus ar nebus ribojamos vertinamos kvalifikacijos reikšmės, vykdant kvalifikacinę atranką, bus atrinkti tie patys tiekėjai.

Tačiau situacija ir jos vertinimas iš esmės pasikeis, jeigu tokių tiekėjų skaičius (įvertintų maksimaliais kvalifikacijos balais) bus didesnis, nei numatoma atrinkti. Tokiu atveju, vienodais aukščiausiais balais bus įvertinta daugiau tiekėjų, nei numatoma atrinkti pagal konkurso sąlygas, Perkančioji organizacija bus priversta taikyti papildomą atrankos kriterijų – paraiškų pateikimo laiką (pagal analogiją taikyti VPĮ 39 str. 7 d. ir pirmesnę į kvalifikacinės atrankos eilę įrašydama tiekėją, kurio paraiška pateikta anksčiausiai). Tokiu būdu Perkančioji organizacija dirbtinai apribotų realią konkurenciją, nes skirtingos kvalifikacijos tiekėjus įvertintų vienodais balais ir kviečiamus teikti pasiūlymus tiekėjus atrinkti ne pagal faktines kvalifikacinės atrankos kriterijų reikšmes, bet pagal paraiškų pateikimo laiką. Analogiška išvada yra suformuluota ir VPT Kontrolės skyriaus 2015-08-21 Viešųjų pirkimų vertinimo išvadoje (UAB „Tauragės vandenys“, į.k. 179249836, pirkimo Nr. 140326, viešai prieinamame internetiniame puslapyje <http://vpt.lrv.lt/lt/ukio-subjektu-prieziura/isvados-ataskaitos/viesieji-pirkimai-atliekami-pagal-lr-viesuju-pirkimu-istatyma-%C4%85/vertinimo-isvados/2015-m>).

Komisijos nariams siūloma balsuojant patvirtinti atsakymus į tiekėjų klausimus Nr. 1 ir Nr. 2:

Balsavimo rezultatai:

Janina Masiulionienė – „Už“,
Lina Dambrauskienė – „Už“,
Vladimiras Gudačius – „Už“,
Kęstutis Vaškevičius – „Už“,
Danguolė Palkevičienė – „Už“.

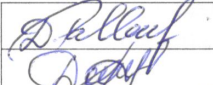
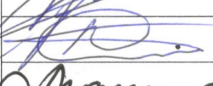
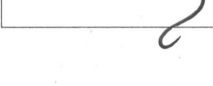
1. NUTARTA

1.1. Patvirtinti atsakymus į tiekėjų klausimus Nr. 1 ir Nr. 2.

1.2. Atsakymus CVP IS priemonėmis pateikti tiekėjams iki 2016-09-23 16 val. 00 min.

PRIEDAI:

1. Pirkimo dokumentų rengėjų pateikti atsakymai į Tiekėjų klausimus-pasiūlymus.

	Parašas	Vardas, pavardė
Posėdžio pirmininkė		Danguolė Palkevičienė
Posėdžio sekretorė		Lina Dambrauskienė
Nariai:		Kęstutis Vaškevičius
		Vladimiras Gudačius
		Janina Masiulionienė